

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ
ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.08 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ ДОШКІЛЬНИКІВ
У ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

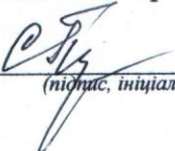
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
(спеціалізація) (код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітня програма Дошкільна освіта. Альтернативна дошкільна освіта
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

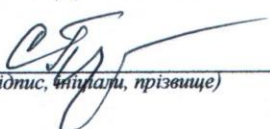
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради
педагогічного факультету
к.п.н., доцент С.Д. Пенькова

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загальної педагогіки,
дошкільної, початкової та спеціальної освіти
протокол № 9 від 08.04.2019р.

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Біла Олена Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти

Рецензент програми:

Гуменникова Тамара Рудольфівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільно-наукових дисциплін.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	14	4
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 2-3	Семінарські заняття:	
	18	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2	-	-
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: фахова підготовка педагогів до формування дослідницької культури дошкільників у проектній діяльності в умовах закладів дошкільної освіти.

Метою вивчення дисципліни є: оволодіння майбутніми педагогами організаційно-управлінськими, методичними та технологічними засадами формування дослідницької культури дошкільників у проектній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисципліни «Професійна діяльність вихователя в альтернативному закладі дошкільної освіти».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Альтернативні моделі дошкільної освіти», «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати основні ідеї сучасних науковців щодо інноватизації освітнього процесу в умовах дошкільних закладів освіти (контекст розумового розвитку дошкільників); вікові особливості, потреби і можливості дошкільників, їх урахування у процесі проектування змісту індивідуальної (групової) освітньої діяльності; методи, прийоми та засоби формування дослідницької культури дітей дошкільного віку у процесі проектної діяльності; дидактичні основи складання та систематизації творчих і дослідницьких завдань для дошкільників із заздалегідь невідомим

розв'язанням; особливості застосування на заняттях у закладі дошкільної освіти методу проектів з іншими інноваційними технологіями навчання дітей; психолого-педагогічні засади супроводу проектної діяльності дошкільників, націленої на вирішення творчих і дослідницьких завдань.

2. *Уміння*: планувати етапи дослідницької діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням специфіки навчального дослідження; створювати ситуації спільного досягнення довколишньої дійсності, набуття навичок практичної діяльності у процесі «суб'єкт-суб'єктної» взаємодії вихователя з дошкільниками – учасниками дослідницької діяльності; добирати тематику навчально-пізнавальних проектів, зорієнтованих на формування дослідницької культури у дошкільників (з визначенням поетапних результатів); здійснювати керівництво проектною діяльністю дошкільників з урахуванням кількісного складу дітей-дослідників (індивідуальні, парні, групові проекти).
3. *Комунікація*: використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з питань проектування дослідницької діяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; виявляти повагу до ціннісного потенціалу (релігійного, етнічного, професійного, особистісного) інших фахівців, що дозволяє використати ресурс комунікації для спільного розв'язання освітніх завдань, співпраці з батьками дошкільників; створювати умови для комунікації із представниками наукових і громадських організацій, альтернативних освітніх закладів.
4. *Автономність та відповідальність*: виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Дослідницька культура дошкільника: структура та фактори формування у сучасних закладах дошкільної освіти	4	2	2	-	-	-	12	1	1	-	-	-	-	15
2.	Наукові основи організації проектної діяльності дошкільників на групових заняттях	8	4	4	-	-	-	12	2	1	1	-	-	-	15
3.	Науково-теоретичні засади комплексного	4	2	2	-	-	-	16	1	1	-	-	-	-	15

	застосування в освітньому процесі дошкільного закладу різних типів проектів														
4.	Методичний ресурс евристичних бесід і дидактичних ігор в організації дослідницьких проектів з дошкільниками	4	2	2	-	-	-	12	1	1	-	-	-	-	15
5.	Активізація проектної діяльності дошкільників-дослідників засобами творчих ігор	4	-	4	-	-	-	6	1	-	1	-	-	-	16
6.	Методика проведення дослідницьких проектів з дошкільниками на заняттях з валеології, ознайомлення з природою та навколишнім світом	4	2	2	-	-	-	16	1	-	1	-	-	-	16
7.	Формування дослідницької культури дошкільника на етапі його підготовки до навчання у школі	4	2	2	-	-	-	10	1	-	1	-	-	-	16
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		32	14	18	-	-	-	88	8	4	4	-	-	-	112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Дослідницька культура дошкільника: структура та фактори формування у сучасних закладах дошкільної освіти

Компонентно-структурний аналіз понять курсу: «дослідницька культура дошкільника», «дослідницька діяльність дитини дошкільного віку», «пізнавальна діяльність дошкільника», «розумовий розвиток дошкільника», «розумове виховання дошкільників». Психолого-педагогічна діагностика розумового розвитку дошкільника. Врахування індивідуально-вікових особливостей пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку на етапі проектування змісту їх дослідницької діяльності. Стимулювання пізнавальної діяльності дошкільників у процесі будь-якого виду діяльності. Педагогічний аналіз результатів пізнавальної діяльності дошкільників. Своєрідні особливості формування дослідницької культури дошкільників у вітчизняних і зарубіжних закладах дошкільної освіти.

Тема 2. Наукові основи організації проектної діяльності дошкільників на групових заняттях

Роль навчання у формуванні дослідницької культури дошкільників. Методи, прийоми та засоби активізації пізнавальної діяльності дошкільників на групових заняттях. Вікові та психолого-педагогічні особливості, потреби та можливості дітей дошкільного віку, їх урахування у процесі застосування методу проектів на заняттях з вихованцями ... (раннього віку, третього року життя, четвертого року життя, п'ятого року життя шостого / сьомого року життя). Використання проектного підходу на етапі планування освітнього процесу в закладі дошкільної освіти за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти («Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини»). Основні вимоги до використання методу проектів на заняттях з дошкільниками. Дидактичні основи складання та систематизації дослідницьких завдань для дошкільників із заздалегідь невідомим розв'язанням. Специфіка організації та створення вихованцями дослідницьких проектів на заняттях.

Тема 3. Науково-теоретичні засади комплексного застосування в освітньому процесі закладу дошкільної освіти різних типів проектів

Теоретичні основи застосування в освітньому процесі дошкільного закладу різних типів проектів. Урахування комплексного підходу на етапі розробки групових занять з розумового розвитку дошкільників (методу проектів, проблемних ситуацій з елементами експериментування, особистісно орієнтованих технологій, нових інформаційних технологій, технології організації групової діяльності та навчання у співпраці, технології «створення ситуації успіху», створення освітньої ситуації). Специфіка організації та створення вихованцями дослідницьких, рольово-ігрових, інформаційно-практико-орієнтованих, творчих, комплексних, міжгрупових, індивідуальних проектів.

Тема 4. Методичний ресурс евристичних бесід і дидактичних ігор в організації дослідницьких проектів з дошкільниками

Евристична бесіда та методика її використання на заняттях з розумового розвитку дошкільників-дослідників. Компонентно-структурний аналіз поняття «дидактична гра» у контексті сучасних досліджень зарубіжної та української дошкільної педагогіки. Класифікація дидактичних ігор для дошкільників різних вікових груп. Дидактична гра як засіб пізнання вихованцями навколишнього світу на заняттях в закладах дошкільної освіти Структура дидактичної гри та специфіка її використання на заняттях з розумового розвитку дошкільників. Методи та прийоми проведення евристичних бесід і дидактичних ігор з використанням технічних та наочних засобів стимулювання дослідницької діяльності дошкільників.

Тема 5. Активізація проектної діяльності дошкільників-дослідників засобами творчих ігор

Компонентно-структурний аналіз поняття «творча гра», її дидактичний ресурс. Особливості впливу творчих ігор на динаміку розумового розвитку дітей дошкільного віку. Педагогічні умови стимулювання розумової та дослідницької діяльності дошкільників засобами творчих розвиваючих ігор. Організація проектної діяльності дітей старшого дошкільного віку у процесі творчої гри.

Тема 6. Методика проведення дослідницьких проектів з дошкільниками на заняттях з валеології, ознайомлення з природою та довкіллям

Компонентно-структурний аналіз поняття «екологічне виховання дитини дошкільного віку». Класифікація пізнавальних ігор і дослідів екологічної спрямованості для дітей дошкільного віку. Специфіка застосування пізнавальних ігор і дослідів екологічної спрямованості в різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Методика проведення занять з валеології та дослідницько-пошукової діяльності для дітей старшого дошкільного віку. Організаційно-методичні засади проведення занять з дослідницько-пошукової діяльності та ознайомлення з довкіллям для дітей старшого дошкільного віку.

Тема 7. Формування дослідницької культури дошкільника на етапі його підготовки до навчання в школі

Кластер програм з додаткового розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами дослідницької діяльності; комплексних програм з розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку із особливими освітніми потребами. Проектування неформальної освіти батьків випускників закладів дошкільної освіти. Створення локальних дослідницьких проектів з дошкільниками різного віку у відкритому освітньому просторі (програм науково-творчих вистав, експериментаріїв, конкурсів тощо). Від STREAM-навчання дошкільників до STEM-освіти

5.2. Тематика семінарських занять

ТЕМА 1. Дослідницька культура дошкільника: структура та фактори формування у сучасних закладах дошкільної освіти

ТЕМА 2. Наукові основи організації проектної діяльності дошкільників на групових заняттях

ТЕМА 3. Науково-теоретичні засади комплексного застосування в освітньому процесі закладу дошкільної освіти різних типів проектів

ТЕМА 4. Методичний ресурс евристичних бесід і дидактичних ігор в організації дослідницьких проектів з дошкільниками

ТЕМА 5. Активізація проектної діяльності дошкільників-дослідників засобами творчих ігор

ТЕМА 6. Методика проведення дослідницьких проектів з дошкільниками на заняттях з валеології, ознайомлення з природою та довкіллям

ТЕМА 7. Формування дослідницької культури дошкільника на етапі його підготовки до навчання в школі

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20/20	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4/4	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: - опрацювання наукових статей; - підготовка реферату; - підготовка до презентації евристичних бесід, дидактичних ігор, планів-конспектів занять.	34/38 10/20 20/30	Анотації наукових статей Реферат Презентація, проект
	Разом	88/112	

Тематика індивідуальних завдань

Перелік наукових статей для самостійного опрацювання

1. Беленька Г. Експериментування – крок до пізнання / Г. Беленька // Дошкільне виховання. – 2007. – № 5. – С. 7.
2. Костюк О. В. Дослідницько-пошукова діяльність у формуванні пізнавального інтересу дошкільників до природи // Педагогічний пошук. - № 3 (83), 2014 С. – 25
3. Крутій К. Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини. – [Електронний ресурс] – режим доступу до статті: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf
4. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації // Дошкільне виховання. – 2016. – №9. – С.6-10.
5. Лінник О. Роль творчих проектів у процесі навчання дітей 6-7 років. // Дитячий садок. – 2004. - №8. – С.15-17.
6. Морозова Л. Метод проектної діяльності в дошкільному освітньому установі // Дитячий садок від А до Я. - № 2. – 2006. – С. 124 -131.
7. Морозова Л. Д. Що таке «дитяче проектування» // Дитина в дитячому саду. - №5. – 2009. - С. 9-11.
8. Новіцька Л. Моделювання проектної технології в умовах навчально-виховного комплексу. // Дошкільний навчальний заклад. – 2008. - №2 (14). – С. 14.
9. Правдов М. А., Бешапошникова С. Ю. Управління проектами як інноваційний напрям професійного розвитку педагога дошкільного навчального закладу // Дитячий садок від А до Я. – 2010. – № 1. – С.140-147.
10. Савенков О. Пробудити дослідника в дитині / О. Савенков // Дошкільне виховання. – 2013. – № 2 – С. 2–7.
11. Смольникова Г. Нові відкриття – щодня! / Г. Смольникова // Дошкільне виховання. – 2013. – № 3. – С. 6.
12. Технологія проектування психолого-педагогічної взаємодії дорослого з дитиною / С. Ладивір, Т. Піроженко // Дошкільне виховання. – 2010. – № 6. – С.7–8.
13. Шумей Т. Маленькі дослідники / Т. Шумей // Палітра педагога. – 2008. – № 2–6.
14. Штанько И.В. Проектная деятельность с детьми старшего дошкольного возраста. // Управление дошкольным образовательным учреждением. – 2004. - № 4.- С.14-16.

Тематика рефератів

1. Дослідницька культура дитини дошкільного віку.
2. Розумове виховання дошкільників.
3. Формування дослідницької культури дітей у вітчизняних закладах дошкільної освіти.
4. Формування дослідницької культури дітей у зарубіжних закладах дошкільної освіти.
5. Психолого-педагогічна діагностика розумового розвитку дошкільника.

6. Методи стимулювання пізнавальної діяльності дошкільників на групових заняттях дослідницького спрямування.

7. Педагогічний аналіз результатів пізнавальної діяльності дошкільників.

Тематика презентацій

1. Методи, прийоми та засоби активізації пізнавальної діяльності дошкільників на групових заняттях дослідницького спрямування.

2. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Особистість дитини».

3. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Дитина в соціумі».

4. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Дитина у природному довкіллі».

5. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Дитина у світі культури».

6. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Гра дитини».

7. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».

8. Організація проектної діяльності дошкільників згідно змісту освітньої лінії Базового компонента дошкільної освіти «Мовлення дитини».

Результати власного індивідуального дослідження студенти презентують на семінарському занятті (обсяг презентації – 7-10 слайдів).

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Студентські презентації, аналітичні звіти, есе, командні проекти

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Евристична бесіда: організаційно-методичні засади її підготовки та використання на заняттях з розумового розвитку дошкільників.

2. Продемонструйте фрагмент плану-конспекту заняття з валеології та дослідницько-пошукової діяльності для дітей старшого дошкільного віку, у контекст якого введено метод проектів.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Реферат	5
План-конспект заняття	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання *плану-конспекту заняття* є здатність студента визначити тему, мету заняття, обладнання для проведення дослідницької діяльності з дошкільниками, етапи заняття, розкрити його зміст, способи оцінки результатів дослідницької діяльності дошкільників. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи, та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб-сервіс Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Беленька Г. Експериментування – крок до пізнання / Г. Беленька // Дошкільне виховання. – 2007. – № 5. – С. 7.
2. Бех Л. В. Проектная деятельность дошкольных работников в процессе повышения квалификации как условие обеспечения качества образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Л. В. Бех. – Ростов н/Д, 2007. – 25с.
3. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. – К.: Вид. дім «Слово», 2013. – 704 с.
4. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / Наук. кер. К. Л. Крутій. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС», ЛТД, 2011. – 188 с.
5. Веракса Н.Е., Веракса А.Н. Проектная деятельность дошкольников. Пособие для педагогов дошкольных учреждений. – М.: Мозаика-синтез, 2008. – 112 с.
6. Виноградова Н.А., Панкова Е.П. Образовательные проекты в детском саду. Пособие для воспитателей. М.: Айрис-пресс, 2008.
7. Зимові експерименти // Зростаємо разом. – 2012. – № 1.

8. Зимові дослідження з водою // Джміль. – 2012. – № 4. – С. 18.
9. Інновації в дошкільній освіті. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: посібник на допомогу дошкільнім працівникам / Авт.-упоряд.: Л. В. Калуська, М. В. Остроушко. – Мандрівець, 2010. – 376 с.
10. Костюк О. В. Дослідницько-пошукова діяльність у формуванні пізнавального інтересу дошкільників до природи // Педагогічний пошук. – № 3 (83), 2014 С. – 25
11. Крутий К. Сучасне заняття та освітні ситуації // Дошкільнє виховання. – 2016. – №9. – С.6-10.
12. Лінник О. Роль творчих проектів у процесі навчання дітей 6-7 років. // Дитячий садок. – 2004. - №8. – С.15-17.
13. Лінник О. Творче проектування в організації життєдіяльності шестирічок. – Луганськ: «Альма-матер». – 2005. – 115 с.
14. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти: Навчально-методичний посібник / Кол. авт.: Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З. – К.: , 2008. – 112 с.
15. Метод проектів у діяльності дошкільного закладу / Укладач Л. А. Швайка. – Х. : Вид. група «Основа», 2010.—203, [5] с. – (Серія «ДНЗ. Вихователю»).
16. Морозова Л. Метод проектної діяльності в дошкільному освітньому установі // Дитячий садок від А до Я. - № 2. – 2006. – С. 124 -131.
17. Морозова Л. Д. Що таке «дитяче проектування» // Дитина в дитячому саду. - №5. – 2009. - С. 9-11.
18. Киселева Л.С. Проектный метод в деятельности дошкольного учреждения: – М.: АРКТИ, 2003. – 150 с.
19. Ніколаєнко С. О. Організація дослідницько-пошукової діяльності з дошкільниками / С. О. Ніколаєнко. – К. : [б. в.], 2006.
20. Новіцька Л. Моделювання проектної технології в умовах навчально-виховного комплексу. // Дошкільний навчальний заклад. – 2008. - №2 (14). – С. 14.
21. Правдов М. А., Бєсшапошнікова С. Ю. Управління проектами як інноваційний напрям професійного розвитку педагога дошкільного навчального закладу // Дитячий садок від А до Я. – 2010. – № 1. – С.140-147.
22. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина» О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна. – К. – 2010. – 288 с.
23. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку. Впевнений старт. / О.О. Андрієтти, О.П. Голубович, Т.В. Дяченко, Т.С. Ільченко та ін. – 99 с.
24. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 264 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Упоряд. Буракова Ю. Д. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 204 с.

2. Проектний метод у діяльності дошкільного закладу: Посібник для керівників і практичних працівників ДНЗ/ Авт.-упоряд.: Л. С. Кисельова, Т. А. Даніліна, Т. З. Лагода, М. В. Зуйкова. - М.: АРКТИ, 2005. - 96с.
3. Савенков О. Пробудити дослідника в дитині / О. Савенков // Дошкільне виховання. – 2013. – № 2 – С. 2–7.
4. Смольникова Г. Нові відкриття – щодня! / Г. Смольникова // Дошкільне виховання. – 2013. – № 3. – С. 6.
5. Технологія проектування психолого-педагогічної взаємодії дорослого з дитиною / С. Ладивір, Т. Піроженко // Дошкільне виховання. – 2010. – № 6. – С.7–8.
6. Шумей Т. Маленькі дослідники / Т. Шумей // Палітра педагога. – 2008. – № 2–6.
7. Штанько И.В. Проектная деятельность с детьми старшего дошкольного возраста. // Управление дошкольным образовательным учреждением. – 2004. - № 4.- С.14-16.

10.3. Інтернет-ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні: Наказ М-ва від 22.05. 2012 р. № 615 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/osvita/doshkilna-ta-zagalnaserednya/>
2. Графік проведення тренінгів та майстер-класів ОСВІТНІЙ WEEKEND [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.airo.com.ua/grafik-provedennya-treningiv-ta-mayster-klasiv-osvitniy-weekend/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського – <http://www.dnpb.gov.ua>
4. Державна науково-технічна бібліотека України: – <http://gntb.gov.ua/ua/>
5. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon3.rada.gov.ua
6. Інтегрований підхід до освітнього процесу в ДНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ditsad.com.ua/.
7. Концепція розвитку інклюзивної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 №912) // Міністерство освіти і науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua
8. Крутий К. Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини. – [Електронний ресурс] – режим доступу до статті: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf
9. Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України на 2017/2018 навчальний рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.imzo.gov.ua
10. Методичний портал - www.metodportal.net/
11. Міністерство освіти і науки України – <http://www.mon.gov.ua/>
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Освітній портал «Педагогічна преса» <http://pedpresa.ua/185635-osvityan-zaprosuyut-na-vseukrayinskyj-naukovo-praktychnyj-seminar-web-stem-shkola-2017.html>
14. Освітні проекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-734064553392340/>
15. Портал современных педагогических ресурсов – http://intellect-invest.org.ua/rus/library_shool_books/
16. Програма MS Project [Електронний ресурс] // Офіційним сайт ІТ-компанії Microsoft. – Режим доступу: <http://www.microsoft.com>.
17. Український проект «Якість освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.yakistosviti.com.ua
18. Центр інноваційної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/CentreInnovativeEducation/>
19. EdEra – інтерактивна онлайн-освіта - <https://www.ed-era.com/>